

Databázové systémy a SQL

Lekce 4

Daniel Klimeš

• Nejvýznamnější databázové objekty

- Tabulky (tables)
- Pohledy (views)
- Indexy (indexes)
- Sekvence (sequences)
- Procedury (procedures)
- Funkce (functions)
- Triggery (triggers)

Informace o objektech jsou uloženy v metadatech (systémových datech) databáze
Přístup k nim je databázově specifický

ORACLE

- systémové tabulky – uživatelům pouze pro čtení
- metatabulka o metatabulkách – DICTIONARY
- tabulky USER_XXX – objekty vytvořené uživatelem
- tabulky ALL_XXX – objekty přístupné uživateli
- tabulky DBA_XXX – všechny objekty databáze – přístupné jen administrátorovi

- Metatabulky USER_TABLES, ALL_TABLES, DBA_TABLES
  - sloupec table_name
- metatabulka TAB
  - sloupec tname, tabtype
- Sloupce tabulky - USER_TAB_COLUMNS
  - table_name, column_name, data_type

DDL příkazy pro manipulaci s tabulkami

- CREATE TABLE
- DROP TABLE
- ALTER TABLE
- RENAME TABLE

- Pohled = uložený SQL dotaz
- Pracuje se s ním stejně jako s tabulkou
- Ve většině případů je možný pouze SELECT
- CREATE VIEW **v_ukazka** AS
SELECT ps.patient_id, study_name FROM patient_study ps, studies s
WHERE ps.study_id = s.study_id

```
SELECT study_name, count(*) FROM v_ukazka
GROUP BY study_name
```

DDL pro pohledy:

```
CREATE OR REPLACE VIEW AS
DROP VIEW
```

ORACLE metadata

- user_views, tab

- Indexy jsou obdobou kartotéky
- Umožňují rychlejší vyhledávání záznamů ve velkých tabulkách
- Urychlují SELECT dotazy, zpomalují INSERT, UPDATE, DELETE

- Indexy se vytváří nad jedním nebo více sloupci tabulky
- Standardně nad primárním klíčem a cizími klíči
- Dále nad sloupci, které se často používají za WHERE

- DDL pro indexy
  - CREATE INDEX
  - DROP INDEX
  - ALTER INDEX

ORACLE metadata
user_indexes
ind

- Sekvence generují za všech okolností unikátní čísla – posloupnost
  - Použití pro primární klíče při insertech nových řádků
  - `SELECT jmeno_sekv.NEXTVAL from DUAL`
  - `SELECT jmeno_sekv.CURRVAL from DUAL`
  - Každé zavolání `NEXTVAL` vrátí další číslo v posloupnosti bez ohledu na transakce
- Při neúspěšném použití vygenerovaného ID vznikají “díry” v posloupnosti

- ORACLE DDL

- `CREATE SEQUENCE`
- `DROP SEQUENCE`
- `ALTER SEQUENCE`

- ORACLE metadata

- `user_sequences`

- FIREBIRD

- `CREATE GENERATOR`
- `DROP GENERATOR`

1) Zjistěte počet řádků v tabulce questions

```
SELECT COUNT(*) FROM questions
```

2) Ověřte, zda QUESTION_ID je unikátní v tabulce questions

```
SELECT COUNT(*), COUNT(DISTINCT question_id) FROM questions
```

3) Ověřte, zda QUESTION_DESCRIPTION je unikátní

```
SELECT COUNT(*), COUNT(DISTINCT question_description) FROM questions
```

4) Vypište QUESTION_DESCRIPTION, které se opakují více než 10x

```
SELECT question_description, COUNT(*) FROM questions
GROUP BY question_description
HAVING COUNT(*) > 10
```

Najděte formulář s největším počtem otázek

- tabulky CLUSTERS
  - QUESTION_GROUP_CLUSTERS
  - QUESTION_GROUP_QUESTIONS
- Vypište vše z uvedených tabulek vnitřním spojením přes příslušné klíče

```
SELECT *
FROM clusters c,
      question_group_clusters qg_cluster,
      question_group_questions qg_question
WHERE c.cluster_id = qg_cluster.cluster_id
AND qg_cluster.question_group_id = qg_question.question_group_id
```


- Seskupte dle cluster_id a cluster_description a spočítejte počet řádků
= počet otázek

```
SELECT c.cluster_id, c.cluster_description, COUNT(*)
FROM clusters c,
question_group_clusters qg_cluster,
question_group_questions qg_question
WHERE c.cluster_id = qg_cluster.cluster_id
AND qg_cluster.question_group_id = qg_question.question_group_id
GROUP BY c.cluster_id, c.cluster_description
```

- Vypište řádky s maximální hodnotou COUNT(*)

```

SELECT cluster_description, pocet FROM (
SELECT c.cluster_id, c.cluster_description, COUNT(*) pocet
FROM clusters c,
question_group_clusters qg_cluster,
question_group_questions qg_question
WHERE c.cluster_id = qg_cluster.cluster_id
AND qg_cluster.question_group_id = qg_question.question_group_id
GROUP BY c.cluster_id, c.cluster_description
ORDER BY count(*) DESC
) WHERE ROWNUM = 1

```

- Najděte záznamy v tabulce QUESTIONS s datatype = 'E', pro které neexistuje záznam v tabulce DISCRETE_VALUE_GROUPS

```
SELECT * FROM questions q WHERE datatype ='E'
AND NOT EXISTS(SELECT * FROM discrete_value_groups dvg
WHERE Q.DISCRETE_VALUE_GROUP_ID = DVG.DISCRETE_VALUE_GRP_ID)
```

Tabulka Pacienti

- ID
- Jmeno
- Datum_narozeni
- Pohlavi

Tabulka Vysetreni

- ID_vysetreni
- ID
- Datum_vysetreni
- Typ_vysetreni
- Vysledek

Minulé cvičení:

1. Zjistěte počet pacientů
2. Zjistěte počet vyšetření typu 7
3. Vypište přehled
jmeno, počet vyšetření

1. `SELECT COUNT(*) FROM pacienti`
2. `SELECT COUNT(id_vysetreni) FROM vysetreni WHERE typ_vysetreni = 7`
3. `SELECT p.id, p.jmeno, COUNT(id_vysetreni) AS pocet_vysetreni
FROM pacienti p LEFT JOIN vysetreni v ON p.id = v.id
GROUP BY p.id, p.jmeno`

Tabulka Pacienti

- ID
- Jmeno
- Datum_narozeni
- Pohlavi

Tabulka Vysetreni

- ID_vysetreni
- ID
- Datum_vysetreni
- Typ_vysetreni
- Vysledek

Cvičení:

1. Ověřte, zda ID_vysetreni v tabulce vysetreni je unikátní
2. Vypište id_vysetreni z tabulky vysetreni, která jsou duplicitní
3. Ověřte, zda každé vyšetření má rodičovský záznam v tabulce pacienti